

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Veeseaduse nõuded konsulendi vaates

Targo Pikk mets
veisekasvatuskonsulent ja lihaveisekasvataja
OÜ Talu ja tulu juhatuse liige

06.10.2021

Tänased teemad

Keskendun kahele teemale

1. Lekkekindlus

2. Karjatamisel põllule jääva lämmastiku arvutus

Veeseadus¹

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja kohaldamisala

2) veekaitsenõuded, mis tagavad veeressursside pikaajalise kaitse;

§ 21. Saastatus

Saastatus käesoleva seaduse tähenduses on lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 7 lõikes 5 sätestatule oluline ebasoodne muutus vee-elustikus või veega seotud maismaaelustikus.

Keskkonnaseadustiku üldosa seadus¹

§ 7. Heide, heite piirväärtus, keskkonna kvaliteedi piirväärtus, saastamine ja saastatus

(5) Saastatus on saastamisest põhjustatud oluline ebasoodne muutus õhu, vee või pinnase kvaliteedis.

Veeseadus¹

§ 157. Väetis

(3) Sõnnikutüüp määratakse sõnnikus sisalduva kuivaine protsendi järgi:

4) sügavallapanusõnnik, milles on kuivainet vähemalt 25,0 massiprotsenti

§ 164. Sõnniku hoidmise nõuded

(3) Loomapidamishoonel, kus kasutatakse sügavallapanutehnoloogiat ja mis mahutab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõnnikukoguse, ei pea sõnnikuhoidlat olema.

(5) Sõnnikuhoidla, sõnniku- ja virtsahoidla ning loomapidamishoone peab olema lekkekindel ning nende konstruktsioon peab tagama ohutuse ja lekete vältimise hoidla käitamisel, sealhulgas selle täitmisel ja tühjendamisel.

LOOMAKASVATAJAD JA VEESEADUS

ETKL infokiri lihaseise- ja lambakasvatatajatele

- **Mis tähendab lekkekindel?**

Lekkekindluse eesmärgiks on tekitada isolatsioonikiht loomade söötmis- ja jootmiskoha ning pinnase vahel.

Kui siiani on lekkekindluse puhul räägitud peamiselt betoneerimisest, siis tegelikult võib sõltuvalt konkreetse pidamiskoha olukorrast kasutada väga erinevaid lahendusi.

Lekkekindluses või selle puudumises peab veenduma loomakasvatataja. Loomakasvatatajad peavad nõuete täitmisel lähtuma eesmärgist ehk, et ei tohi põhjustada keskkonnoahtu vältides toitainete leostumist põhjavette ja pinnaveega ärakannet, pinna- ja põhjavee saastumist virtsa ja sõnnikuga.

Ilma betoneerimiseta sügavallapanu ala lekkekindluse eeldused

- Eelistatult kaetud/katusega ala
- Asukoht välistab sademevee ja pinnavee valgumise sügavallapanu alale
- Pinnaseks näiteks paekivi sõelmed vms. materjal, mis seob endasse pindmise niiskuse, aga võimaldab sellel liikuda traktoriga sõnniku eemaldamiseks
- Piisaval hulgal allapanu – sõnniku kuivaine vähemalt 25%

Sügavallapanu ala kiletunnelis

Kuidas on tagatud lekkekindlus?

Ettekande algusse tagasi

- Professionaalsel farmeril sügavallapanu sõnnikuga **olulist ebasoodsat muutust** veele või veega seotud maismaaelustikule või vee-elustikule on väga keeruline tekitada.

Veeseadus¹

§ 161. Väetisega antava lämmastiku ja fosfori piirnormid

(1) Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 170 kg lämmastikku aastas, sealhulgas loomade karjatamisel maale jäävas sõnnikus sisalduv lämmastik.

Põlluraamat

§ 3. Põlluraamatus esitatavate andmete loetelu

(1) Põlluraamatusse tuleb kanda järgmised andmed:

7)loomade karjatamise korral andmed karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu, karjamaa asukoha, **pärast loomade karjatamist maale jäävas sõnnikus sisalduva lämmastiku kogus** ning karjatamise pindala, kui see ei lange kokku rohumaa pindalaga

Määrus: Eri tüüpi sõnniku toitainesisalduse arvutuslikud väärtused ...

- Lisa 7

Loomade karjatamise käigus

(loe: karjatamisperioodil) karjamaale, liikumisteedele ja mujale sattuvates looma väljaheidetes sisalduv taimedele omastatav lämmastik, fosfor ja kaalium

- üle 24 kuu vanune ammlehm ja lihaveis
4,6 t/karjatamisperioodil väljaheiteid,
s.o. **19,8 kg/aastas N**

Karjamaa vajadus ühele üle 24 kuu vanusele lihaveisele

- **ekstensiivse** karjatamise korral minimaalselt 2 ha karjamaad, s.o. **maksimaalselt 9,9 kg/ha N**
- **väga intensiivse** karjatamise korral minimaalselt 0,5 ha karjamaad, s.o. **maksimaalselt 39,6 kg/ha N**
- kuid **lubatud on kuni 170 kg/ha N**

Järeldused

- Tavapärase karjatamise käigus olulist ebasoodsat muutust veele või veega seotud maismaaelustikule või vee-elustikule on väga keeruline tekitada.
- Kellele on vaja seda meeletut rehendamist?
Tegelikkuses karjatamise käigus antud lämmastiku arvestus on ainult number numbri pärast! Ehk saaks kuidagi rakendada tervet talupojamõistust? Näiteks kui kasutada lisaks karjatamisele väetamist mineraalväetise ja/või sõnnikuga, alles siis võiks arvestada lisaks selle konkreetse põllu osas jooksva aastal karjatamise sõnniku lämmastikku.

Täna tähelepanu eest!

Targo Pikkmets

targopikkmets@gmail.com

+372 5668 0023